

Hoe Etsijtes ende Heyndric van Venus schieden, ende hoe si te samen reysden na dlant van Griecken bi redenen die welcke dat hem Venus seyde.

Dat .LXXXIIIIJ. capittel.

Als den schonen dach hem selven verbaerde, Venus die goddinne die quam tot Heyndrick ende tot Etsijtes ende seyde: “Ghy ridders, u blivens en is hier niet langer, ende ¹ reyst nae Constantinobele, want het is grooten noot!”

“Hoe soo?”, seyden si. “Laet ons dat aen horen!”

“Doen seide Venus die goddinne: “Hoort, Etsijtes ende Heyndrick te samen! Daer is die soudaen Carodos van Babilonien, die heydensche hont, die wilt hebben des keyzers dochter Eresebia voor Aminijus, sinen neve. Ende daer sijn vijf coninghen die metten soudaen aen spannen, also dat ghi daer van groten noden sijt, want si doen den keyser groten overlast ende groten hinder ende scade.”

Als dit Heyndric ende Etsijtes hoorden, so waren si seer bedroeft, ende dat omme des keyzers teghenspoet, ende si swoeren beide [m3va] als ridders van eeren den keyser te helpen tot sinen rechte ende hem tontsettene vanden vianden.

Venus die goddinne seyde: “Heyndric van Lymborch, u is verschenen een bloeme int landt van Griecken na dijnre weerden, ende die sal u ghebueren bi uwer groter verdienten. So moecht ghi wel huechliken derwaert reysen. Ende ghi, Etsijtes, hoort nae mi! U ghetrouwe liefde die sal u ten eynde ooc wel gheloont sijn, ende dat sonder twivele. Aldus ghi ridderlike gherden, ² gaet ende verstercket Cristus wet ende vernielt ende helpt crencken die Sarasinen, want het is in u macht. Ic weet dat van te voren wel!” ³

Aldus schieden si vriendeliken uutten Berghe van Venus, ende Cupido, haer sone, die geleydese tot dat si quamen aen die havene van

1. ende: maar

2. gherden: geselroeden

3. Dat Venus helderziend is en het opneemt voor de Kerstenen tegen de heidenen, is volstrekt ongebruikelijk in de middeleeuwse literatuur.

als ridders vā ceren dē hepser te hel-
pen tot si en rechte en hē tonletene
vande viandē. Venus die goddinne
sepde. hepndie vā lymborch v is ver-
schenē een bloeme in lande vā grie-
ken nā dñne weerdē. en die sal v ghe-
bueren bi uwer groter verdienē. so
mocht ghi wel huchliken der waert
repsen. En ghi etsijtes hoorit nae mi v
gherouwe liefde die sal v ren eynde
ooc wel gheloonc sijn ende dat sonder
twiuele. Als ghi ridderlike gherden
gaet en versterker xpūs wet. en ver-
niel en helpt encken die saraenen.
wāt het is in v macht. ic weet dat vā
te voten wel. Als schieden si vien-
deliken wren berghe van venus. en
cupido haer sone die gelepde tot dat
si quamē aen die hauene vā athenē.
en daer schiede si vā cupido. en si von-
den daer schepē die voerē nae athenē.
Etsijtes en hepndich laten daer in. si
hadden wint en goet ghetje so dat si
binnē dien auōt quamē voor athenē
daer hi binnen menighe tijt niet ghe-
weest en hadde. Als sijn vader en sijn
moeder vernamē dat etsijtes comen
was so waren si seer blide. en si ghin-
ghen en ontfinghen hem met groter
weerdē. Als etsijtes sijn vader en sijn
moeder aensach so viel hy neder toe-
aerden. en boot hem cere en weerde.
en hi gruerele mindelijc. en hepndic
vā lymborch ooc der gelike. Die gra-
ue ontfinc sijn sone weerdelic en die
graunne ooc der gelike. en si viaech-
den etsijtes wie dat die ander riddere
was en dat nyuwers anders waer
om dā dat hi die selfde wapene voer-
de die etsijtes voerde. en van waer hi
gheboerē was. Doen antwoorde etsi-
tes sijnder moeder en sepde. hi is van

lymborch des hertogē vā lymborchs
sone. en margrieta van lymborch dat
is sijn suster. die ghi in tijde voor leden
veelständeliker smade ende hinder
ghedaen hebt met woordē en werckē
die ghi volbrocht soudt hebbe en had-
det gedaen doot dbeledt vā mi en vā
euac mijnē gherouwen neue. god si
daer vā ghelooft. dat also gedaē wert
Als die moeder dat hoorde so sepde si.
o etsijtes sone dats mi nu seer leet dat
ic haer noyt boot smade of hinder vā
haren liue. mer dat moederlike herte
sone dat en mach niet liegghen. ic wref-
de mi altoos voor darchte. maer ghi
hebt mijn moederlic hert verblift om
dat ghi segt. dat die ouer schoone mar-
grieta is een hertoghē dochter. my is
seer leet mer alle mīnder ghedachtē
dat ich haer opt melodec. Doen sepde
etsijtes. iac moeder ist nu tjt als ghy
weet haer af comste en haer edelheyt
Maer die graue viaechde sijn sone
wat hi voren hadde dat hi met hepn-
dich daer quam. Doen sepde etsijtes.
hoort vader heere ghi moet ons ver-
sien vā mānen van wapenē en an-
der volc dat nootliken en profiteliken
is ten streje en om toorloghē. Wi wil-
len te samen nae constantinobele dat
nu seere ghequelt is vande hondē. en
willen den hepser nemen sijn schoone
dochter erelebia. ende belieuet god al
machtich schepper alder creaturen.
wi meenē dat te beletene. en die hon-
den also te castijen dat hē liedē gruwe-
len sal vā onser handelinghe. Als die
graue dat hoorde was hy seere blide
en hi sepde. etsijtes sone en hepndich
vā lymborch. ic hebbe gelts en goets
ghenoch en daer toe volc om v lieden
te sustineren. ende v bjtant te doene

Athenen.¹ Ende daer schieden si van Cupido, ende si vonden daer schepen die voeren nae Athenen. Etsijtes ende Heyndrick saten daer in. Si hadden wint ende goet ghetije, so dat si binnen dien avont quamen voor Athenen, daer hi binnen menighen tijt niet gheweest en hadde.

Als sijn vader ende sijn moeder vernamen dat Etsijtes comen was, so waren si seer blijde, ende si ghinghen ende ontvinghen hem met groter weerden. Als Etsijtes sijn vader ende sijn moeder aensach, so viel hy neder ter aerden ende boot hem eere ende werde, ende hi gruetese mindelijc, ende Heyndric van Lymborch ooc der gelike. Die grave ontfinde sinen sone weerdelic, ende die gravinne ooc der gelike, ende si vraechden Etsijtes wie dat die ander riddere was, ende dat nyeuwers anders waer om dan dat² hi die selfde wapene voerde die Etsijtes voerde, ende van waer hi gheboren was.

Doen antwoorde Etsijtes sijnder moeder ende seyde: “Hi is van [m3vb] Lymborch, des hertogen van Lymborchs sone, ende Margrieta van Limborch dat is sijn suster, die ghi in tijden voor leden veel scandeliker smaden ende hindere ghedaen hebt met woorden ende wercken die ghi volbrocht soudt hebben, en haddet gedaen door dbeledt van mi ende van Evac, mijnen ghetrouwen neve. God si daer van ghelooft dat also ghedaen wert!”

Als die moeder dat hoorde, so seyde si: “O, Etsijtes sone, dats mi nu seer leet dat ic haer noyt³ boot smade of hinder van haren live. Mer dat moederlike herte, sone, dat en mach niet lieghen. Ic vreesde mi altoos voor darchste, maer ghi hebt mijn moederlic hert verblijt om dat ghi segt dat die over schoone Margrieta is een hertoghen dochter. My is seer leedt met alle mijnder ghedachten dat ick haer oyt mesdede.”

Doen seyde Etsijtes: “Jae, moeder, ist nu tijt als ghy weet haer afcomste ende haer edelheyt?”

Maer die grave vraechde sinen sone wat hi voren hadde dat hi met Heyndrick daer quam.

1. Athenen: bedoeld zal zijn een Italiaanse haven als bijvoorbeeld: Brindisi. De reisduur over land en vooral over water is in middeleeuwse teksten vaak hoogst irreëel.

2. Vorsterman 1516: waer om *dan* dat

3. noyt: ooit

Doen seyde Etsijtes: “Hoort, vader heere! Ghi moet ons versien van mannen van wapenen ende ander volc dat nootliken ende profiteliken is ten strije ende om toorloghen. Wi willen te samen nae Constantinobe, dat nu seere ghequelt is vanden honden, ende willen den keyser nemen sijn schone dochter Eresebia. Ende believet God almachtich, Schepper alder creatueren, wi meenen dat te belettene ende die honden also te castijen dat hem lieden gruwelen sal van onser handelinghe!”

Als die grave dat hoorde, was hy seere blijde, ende hi seyde: “Etsijtes sone, ende Heyndrick van Lymborch, ic hebbe gelts ende goets ghenoch ende daer toe volc om u lieden te sustineren¹ ende u bijstant te doene. [m4ra] Ende mi is seer lief dat ic weet als dat Margrieta van Lymborch eens hertoghen dochter is, dies ic u, Heyndric, ter liefden van haer bewijzen moet alle eer ende duecht die ic can ghedincken.”

Heyndrick die danckte den grave seere van der groter eeren die hi hem boot. Ende die grave dede vergaderen .xx. duysent mannen om met Etsijtes ende Heyndric te varen nae Constantinobe.

Die gravinne ende Etsijtes ende Heyndric ginghen ter salen om te banckenteren, ende daer was bedreven een grote triumphelijcheyt, ende dat van coste,² van spijse ende van drancke. Daer was alle maniere van wilt brade, alle maniere van ghebacke, alle maniere van suyckereye ende geleye, alsoot tot alsulcken hove behooric [m4rb] is, ende alder hande maniere van speellieden. Heyndric van Lymborch dochte dat hy was int Aertsche Paradijs. Ende die triumphede dede Etsijtes moedere ter liefden van Heyndrick van Lymborch om haren plasdanc³ te maken van dat ghene dat si Margrieten gedaen hadde.

Als die maeltijt gheleden was ende dat bancket gedaen was, so ghinc elc in sijn ruste tot dat hem verbaerde den lichten dach.

1. sustineren: onderhouden

2. coste: ‘catering’

3. plasdanc: genoegdoening

ende mi is seer lief dat ic weet als dat
margrieta van lymborch eens herto
ghen dochter is. dies ic v heyndic ter
hede vā haer bewysen moet alle eer
en ducht die ic can ghedinchē. Heyn-
dich die danckte den graue seere van
der groter eeren die hi hē boot. En die
graue dede vergaderen. xx. duysent
mannen om met etlytes en heyndic
te varen nae constantinobele. Die gra-
winne en etlytes en heyndic ginghē
ter salen om te banckenterē. en daer
was bedreue een grote triumphelic-
heyt. en dat van coste vā spijse en vā
dranche. Daer was alle maniere vā
wilt brade. alle maniere vā ghebache
alle maniere van supcherepe ende ge-
lepe alsoot tot alsulchē houē behoortic

is. en alder hande maniere van speel-
lieden. Heyndic van lymborch doch-
te dat hy was int aerliche paradys.
En die triuphe dede esutes moedere
ter liefden vā heyndich vā lymborch
om haren plas danc te makē vā dat
ghene dat si margrieten gedaen had-
de. Als die maeltijt gheleden was en
dat bancket gedaen was. so ghinc ele
in sijn ruste. tot dat hē verbaerde den
lichten dach.

Hoe die souden van Sabilonien
met sinen stare van volcke beuachte
den keiser van grieken met sinder
moghentheit. ende hoe dat die keiser
ghewont was.

¶ Dat. lxxxv. capittel.

*Hoe die soudaen van Babilonien met sinen state van volcke bevachte
den keyser van Griecken met sijnder moghentheit,
ende hoe dat die keyser ghewont was.*

Dat .LXXXV. capittel.

[m4va] Die soudaen van Babilonien mit sinen coninghen, die coninc van Capedocien ende Flauskus van Galyleen, Cleophus, die coninck van Cosdrin, die machtighe coninc Salant van Afrijken ende die coninc Caspus, elck hadde wel .L. duysent mannen onder sinen standaert,¹ ende elck heyr stelde hem int ordene op hem selven. Die soudaen stelde in die vaengaerde die coninc Caspus van Lybra ende Salant van Afrijken. Die riergaerde dat was die coninc Cleophus ende Demofoen, des soudaens broedere. Die soudaen metten coninc van Galileen hielden hem ter siden gheschaert omme te sien hoet varen soude. Aldus stelden die heydenen haer ordenen.

Die keyser van Griecken vergaerde sijn edelen bi een ende al sijn volc. Die coninc Lodewijc van Vrancrijc ende Evac, die coninc van Arragoen, ghinghen haer ordene stellen inden naem des Vaders, des Soons ende des Heyligen Gheests. Inden iersten Evac van Arragoen, die hadde die vaengaerde. Lodewijc, die coninc van Vrancrijc, die tweede, ende die keyser die derde, ende elc stelde sijn volc in die ordene om te bevechten die vermaledide honden. Die keysere woude die ierste sijn, mer die twee coninghen en wouden dat niet ghedoghen. Evac, die coninc van Arragoen, hadde deerste bataelge mit .L. duysent mannen, daer nae die keyser ende daer nae die coninc Lodewijck van Vrancrijc. Aldus was haer lieder bataelge ghestelt, ende si reden nae haer vianden ende namen orlof aen die keyserinne ende aen Margrieten, die welcke seer droevich waren, ende dat om alle die edele mannen die daer toghen ten strijde waert om taventueren haer leven voor tkersten gelove. Die vrouwen metter jonger keyserinnen [m4vb] vielen op haer knyen ende sloegen haer oghen ten hemel waert ende baden God om gracie ende genade als dat die princen mochten keeren met lieve² weder in die stadt, ende behouden reyse³ mochten doen ende

1. standaert: vaandel

2. met lieve: als overwinnaars

3. reyse: veldtocht

Die soudaen vā babilonien mit
sinen coninghē. die coninc vā
capedocien eni staulhus vā galpleen
cleophus die coninc vā an colouin. die
machighe coninc salant vā afriken
eni die coninc caspus elch hadde wel. l.
dupsent mānen onder sine standaert
eni elch heyr stelde hē int ordene op hē
seluē. Die soudaen stelde in die vaen
gaerde die coninc caspus vā lybia. eni
salant vā afrikē. die vier gaerde dat
was die coninc cleophus eni demofoen
des soudaens broedere. Die soudaen
nietten coninc vā galileen hielden hē
ter siden gheschacrt. ōme te sien hoet
vare soude. aldus stelde die hepbene
haer oidenen. Die heylser vā griekē
vergaerde sijn edelen bi een eni al sijn
volc. Die coninc lodewijc vā viancric
eni euac die coninc vā arragoen ghin
ghē haer ordene stellen inden naem
des vaders des soons eni des heyligē
gheests. Indē iersten euac van arr
goen die hadde die vaen gaerde. lode
wijc die coninc vā viancric die twee
de. eni die heylser die derde. eni elc stelde
sijn volc in die ordene. om te heuchē
die vermaledide honden. Die heylser
woude die ierste sijn. mer die twee
coninghē en woude dat niet ghedoghē
Euac die coninc vā arragoen hadde
derste bataelge mit. l. dupsent mānē
daer nae die heylser. ende daer nae die
coninc lodewijc vā viancric. Aldus
was haer ieder bataelge gheselt. eni
si reden nae haer viandē. ōn namen
orlof aen die heylserinne eni aen mar
grietē. die welke seer droevich warē.
ende dat om alle die edele mānen die
daer toghē tē stride waert om taen
nieren haer leuē voor therste geloue.
Die vrouwē metter ioger heylserinne

vielen op haer kuyen eni storge haer
oghen ten hemel waert eni badē god
om gracie eni genade. also dat die pun
ten mochten keeren met lieue weder
in die stad eni b. houdē reple mochtē
doen. eni sterckē xpūs wēt. Mer desen
ghebete stonde si op eni ghynghen op
eenen toren vander stad om te sien
hoet int heyr gaen soude. Als aldus de
se vrouwē warē bedect in enē toirē.
elc dede sijn ghebet voor die sine. si la
ghen dat die hondē sterc aenquamē
mer groter macht. eni die herstenē ooc
der ghelike. Die coninc caspus quant
aen met sinen heylser sterck versien
vā alderley wapenen. Daer teghen
quā die coninc euac vā arragoen mit
sinen standaert ontwondē. eni elc ley
de sijn lance int arceff. so dat si mal
anderē reden int lande aen beide side
Euac die hadde hē seer doechelick. eni
alle sijn volc. so dat si veel van des
conincs caspus volc versloeghē. so dat
die coninc caspus weke nae dat ander
heylser toe. dat hē als doē in baten quā
teghens euac. also dat euac verlast
wert. Doenquam hē die heylser met
sijnder macht te baten. eni si sloeghen
die hondē also dat si ertelden totter si
den waert daer die soudaen stot met
sinen volcke. Die soudaen dat siende
dede slaen sijn hornen eni met groten
gherūsthe quamē si in gellaghē eni
met groten rumore. Die coninc lode
wijc die dit sach reedt met sine heeren
aen. eni hi dede slaen sijn trompetten.
die groot gheluyt maecten. eni hy quā
vā achter eni sloech op des soudaens
volc wel dapperlic roepende xpūs eni
viancriche. Die soudaen horende dat
rumoer wert verlaecht. eni si drongē
al bi een. eni in dat gedranghe eer si hi

stercken Cristus wet. Met desen ghebede stonden si op ende ghinghen op eenen torren vander stadt om te sien hoet int heyr gaen soude.

Als aldus dese vrouwen waren bedect¹ in eenen torren, elc dede sijn ghebet voor die sine. Si saghen dat die honden sterc aen quamen met groter macht, ende die Kerstenen ooc der ghelike.

Die coninc Caspus quam aen met sinen heyr, seer sterck versien van alderley wapenen. Daer teghen quam die coninc Evac van Arragoen mit sinen standaert ontwonden, ende elc leyde sijn lance int arreest,² so dat si malcanderen reden int sandt³ aen beide siden. Evac die hadde hem seer cloeckelick, ende alle sijn volc, so dat si veel van des conincs Caspus volc versloeghen, so dat die coninc Caspus weke nae dat ander heyr toe, dat hem als doen in baten⁴ quam teghens Evac, also dat Evack verlast⁵ wert. Doen quam hem die keysere met sijnder macht te baten, ende si sloeghen die honden als dat si ersselden⁶ totter siden waert, daer die soudaen stont met sinen volcke. Die soudaen dat siende, dede slaen sijn hornen, ende met groten ghecrijssche quamen si in geslaghen ende met groten rumore.

Die coninc Lodewijc die dit sach, reedt met sinen heeren aen, ende hi dede slaen sijn trompetten, die groot gheluyt maecten, ende hy quam van achter ende sloech op des soudaens volc, wel dapperlic roepende: "Cristus ende Vrancrijcke!" Die soudaen horende dat rumoer, wert versaecht, ende si drongen al bi een. Ende in dat gedranghe, eer si bi [n1ra] een consten ghecomen, creech die keiser een wonde in sijn side van eenen amerael, die welcke Evac, die coninc van Arragoen, ter stont doot sloech, ende noch vele vanden honden. Aldus vochten die kersten coninghen mit haerder macht seer teghens die vermaledijde Turcken so dat si veel edelen van des soudaens volcke dooden. Also dat den⁷ laesten die heydenen weken op haer stercte ende lieten die Kerstenen dat velt.

1. bedect: veilig

2. arreest: een opening in de voorste zadelboog om de lans in aanvalspositie te leggen.

3. int sandt: tegen de grond

4. in baten: te hulp

5. verlast: in het nauw gedreven

6. ersselden: zich terugtrokken

7. den: ten

Die vrouwen die dit saghen op den toren vander stadt, waren seer blijde, ende si vielen neder op haer knyen ende dancten ende loofden Gode vander groter gracien ende genade.

Die keyser aldus gewont sijnde, wert uutten heyr ghevoert in die stadt met een deel van sinen edelen, ende die ander heeren bleven noch opt velt om te weder staen die macht der honden, die doe gheweken waren op haer stercte.¹ Als die heren sagen dat si niet uut en quamen, so pilgierden² die knechten van wapenen die heydenen dyer bleven³ waren, ende si namen haer doden die si hadden, ende groevense inder aerden also si best consten. Die knechten ende mannen van wapenen creghen daer een tresoor⁴ van rijckdomme, ende si voerden den schat in die stadt van Constantinobe. Die heeren ende ander mannen van wapenen bleven dat velt houdende tot dat alle die voetknechten in die stadt waren, ende doen reden si ooc in die stadt. Die keiser bleef ter poorten verwachtende dat grote heyr, ende daer was hi vermaect.⁵ Sijn dochter ende Margrieta ende ander joncfrouwen ontfinghen die heeren met groter weerden, mer si waren droeve dat die keiser also deerliken ghewont was. Men brocht die keyser in sijn pallays, ende si brochten hem te rusten. Ende die heeren ghinghen [n1rb] bi hem sitten bancketeren. Si waren blijde vander victorien mer droeve omme den keyser, ende dat om sijnder quetsueren wille. Ende si waren allen seer vermoyet, alsoot wel reden was, ende si hadden ooc veel ghewonden, ende die ghinghen ende deden hem vermaken. Elck vrouwe was blijde vanden sinen. Men dede hem allen goede chiere, also si best mochten, ende elc versach sinen vrient van dies hem noot was.

Die soudaen ende die coninghen beclaechden haer groot verlies ende haer grote schade die hem die kerstenen heeren gedaen hadden, ende si meenden dat noch te wreken. Ende si deden haer doden over sien.⁶ Ende doen si op dat velt quamen daer den slach ghebuert was, so

1. stercte: versterkt legerkamp

2. pilgierden: plunderden

3. bleven: dood achtergebleven

4. tresoor: schat

5. vermaect: medisch verzorgd

6. over sien: inventariseren

vonden si haer dooden al ghepilgiert ende al naect op tvelt ligghen, dies si seer tonvreden waren. Si maecten grote putten ende dolvense¹ daer in. Daer wasser verslaghen meer dan .xxx. duysent vanden heydenen, dies die soudaen seer verstoret was. Doen ordineerden si als dat si varen souden aen die kerstenen schepen ende die verbranden. Met desen rade ende ordinancie ginghen si elc in haer tente ende rusten hem, want si ooc seer vermoeyt waren. Ende si hadden vele ghewonden, jae, veel meer dan die Kerstenen.

1. dolvense: begroeven hen

een conften ghecomē creech die keifer een wonde in ſijn ſide vā eenen amerael. die welcke euac die coninc vā aragoen ter mont door ſloech. en noch vele vande hondē. Aldus vochtē die kerſten coninghē mit haerder macht leer teghens die vermaledijde turckē ſo dat ſi veel edelen vā des ſoudaens volcke dooden. alſo dat den laetē die heydenē weken op haer ſterce. en lieten die kerſtenē dat velt Die vrouwe die dit ſaghe op dē toren vander ſtadt warē leer blijde. en ſi vielen neder op haer knipen en dancē en loofden gode vander groter gracen en genade. Die keifer aldus gewont ſijnde werwtē heyr gheuoert in die ſtadt met een deel vā ſinen edelen. en die ander heerē bleuen noch opt velt. om te weder ſtaen die macht der hondē. die dogheweken waren op haer ſterce. Als die herē ſagē dat ſi niet wt en quamē ſo pilgierden die knechtē vā wapenē die heydenē dper bleuē waren. En ſi namē haer dodē die ſi haddē en groeuenſe inder aerde alſo ſi beſt conſten. Die knechten en mānen vā wapenē creghen daer een trefoor vā rjcdōme en ſi voerdē den ſchat in die ſtadt vā conſtantinobele. Die heerē en ander mānen vā wapenen bleuen dat velt hondē. tot dat alle die voetknechtē in die ſtadt warē. en doen reden ſi ooc in die ſtadt. Die keifer bleef ter poortē verwachtēde dat grote heyr. en daer was hi vermaect. Sjn dochter ende margrieta en ander iontrowwē ontſinghen die heerē met groter weerdē mer ſi warē droeue dat die keifer alſo deeliken ghewont was Men brocht die keifer in ſijn pallaps en ſi brochtē hem te ruſten. en die heerē ghinghen

bi hem ſitten bancketerē. ſi warē blijde vander victouen. mer droeue dme dē keifer en dat om ſijnder quetuerē wille En ſi warē allen leer vermoyet alſoort wel reden was. en ſi haddē ooc veel ghewondē en die ghinghē en deden hē vermaken. elck vrouwe was blijde vande ſinē. men dede hē allen goede chiere alſo ſi beſt mochtē. en elc verſach ſinen vuent vā dies hē noot was Die ſoudaen en die coninghē beclachden haer groot verlies en haer grote ſchade die hē die kerſtenē heerē gedaen haddē. en ſi meendē dat noch te weken. en ſi deden haer dodē ouerſien. En doen ſi op dat velt quamen daer den ſlach ghebuert was. ſo vonden ſi haer doodē al ghepilgiert en al naect op tvelc ligghen. dies ſi leer tonvieden warē. ſi maecten grote putte. en doluenſe daer in Daer waſſer verſlaghē meer dan. rxx. dupſent vande heydenē. dies die ſoudaen leer verſtoert was. Doen ordinerden ſi alſo dat ſi varē ſoudē aen die kerſtenē ſchepē. en die verbandē. met deſen rade en ordinancie ginghē ſi elc in haer tente en ruſtē hē. wāt ſi ooc leer vermoyet warē. en ſi hadden vele ghewonden iae veel meer dan die kerſtenen.

Hoe eſijtes en heyndic ſchiedē vā dē graue van athenen. en hoe ſi door des ſoudaens heyr in die ſtat quamē
Als aldus die graue al ſjn volc vergaert haddē tot. xl. dupſent mānen toe. om ſinē ſone en heyndic vā hmborch. dat ſi reſpen ſoudē nae conſtantinobele. om biſtant te doen den keifer en ſjn dochter en ooc margrietē daert eſijtes meelt om gedaen was. Sy ſaghe dat allet ghene dat ſi begheerden bereet was. ſo quamē ſp